

Uporaba programa Art Rage pri likovni vzgoji v prvi triadi OŠ

Using Art Rage in Art Education in the First Three Year Cycle in Primary School

Irena Kresevič

OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad, Podgrad 99b, 6244 Podgrad
ikresevic@gmail.com

Povzetek

V prispevku je predstavljen program Art Rage. To je brezplačen računalniški program, primeren za vse starosti učencev. S pomočjo omenjenega programa učenci spoznavajo strojno in programsko opremo računalnika ter usvajajo cilje in znanja z različnih predmetnih področij. Prikazane so možnosti uporabe omenjenega programa pri realizaciji ciljev likovne vzgoje v prvi triadi. Avtorica ugotavlja, da so bili učenci za delo s tem programom zelo motivirani, saj so ga pričeli uporabljati tudi pri drugih dejavnostih in v prostem času.

Ključne besede: Art Rage, likovna vzgoja, risanje, slikanje, učni načrt

Abstract

This contribution presents a program Art Rage. This is a free computer program suitable for all age students. With the help of the program pupils learn about hardware and software equipment, acquire computer skills and goals in different subject areas. It shows the potential uses of the program in the realization of the objectives of art education in the first three years. The author notes that pupils have been working with this program are very motivated, since they started using it for other activities and leisure.

Keywords: Art Rage, art education, drawing, painting, curriculum

1 Uvod

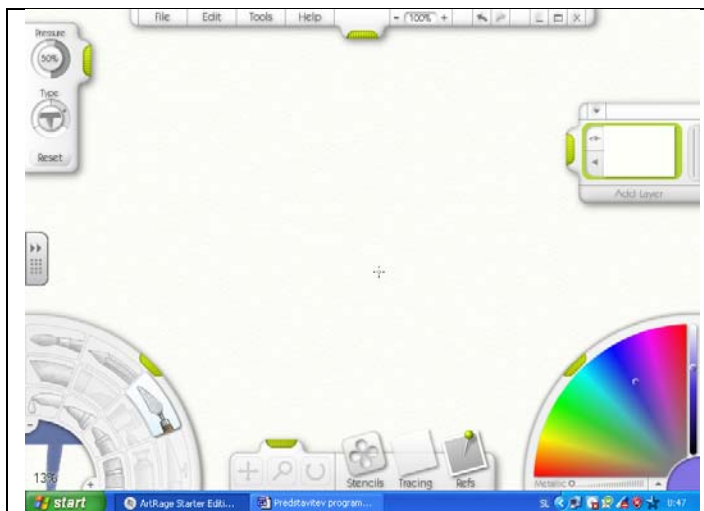
Art Rage je preprost program, uporaben od vrtca pa vse do zaključka šolanja. Največje možnosti nudi pri realizaciji ciljev likovne vzgoje (risanje, slikanje), zelo uporaben je tudi pri nekaterih drugih predmetnih področjih (slovenščina, matematika, spoznavanje okolja...). Prav tako ga lahko koristno uporabimo v vseh fazah učnega procesa od motivacije do vrednotenja, preverjanja in ocenjevanja.

V prispevku je predstavljeno delovanje in uporaba programa Art Rage pri usvajanju ciljev s področja likovne vzgoje v prvi triadi OŠ.

2 Predstavitev programa Art Rage

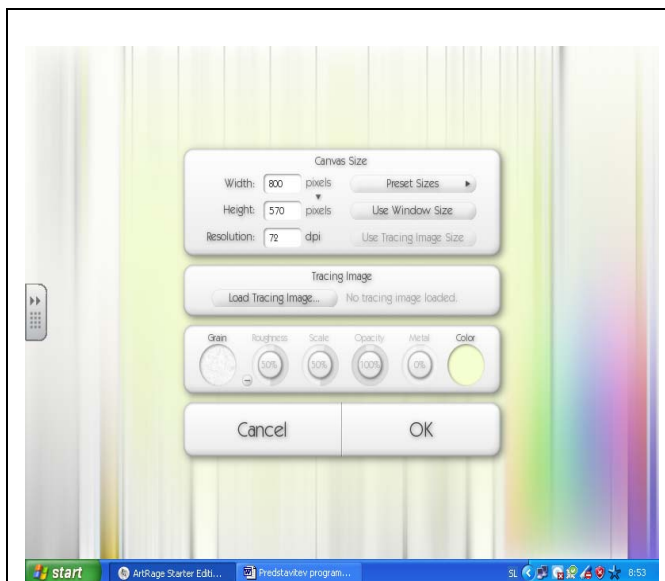
Program Art Rage je prosto dostopen didaktični program, ki ga najdemo na spletni strani <http://www.artrage.com/>. Namestitev programa je zelo preprosta in hitra. Program temelji na uporabi osnovnih delov računalnika: miške, tipkovnice, zaslona in tiskalnika. Uporaba programa in strojne opreme omogoča, vzporedno z usvajanjem ciljev različnih predmetnih področij, tudi spontano usvajanje ciljev s področja informacijsko komunikacijske tehnologije. Program, dosegljivo na: <http://www.artrage.com/>, nudi različna vrste slikanja in risanja v različnih tehnikah. Omogoča zelo pester izbor različnih slikarskih tehnik: slikanja s tempero, voščenim in suhim pastelom, barvnim flomastrom in barvnim svinčnikom. Sledi slikarskih in risarskih pripomočkov posnemajo sledi pripomočkov klasičnih tehnik (zmanjka barve; tempera barve se med seboj mešajo, kot pri klasičnem slikanju; vidna je značilna tekstura izbranega risarskega ali slikarskega orodja: tempera barvice, voščene barvice, kreda. Program omogoča mešanje barv, lahko izberemo barvni odtenek ali pa barve mešamo na sami slikovni podlagi. Izbiramo lahko med podlago (papirji) različne hrapavosti. Izdelke lahko shranimo.

3 Opis programa Art Rage

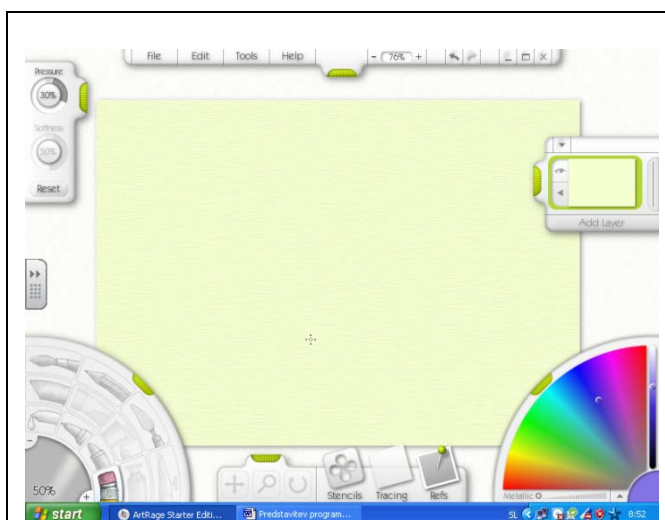
Z ukazi v zgornji orodni vrstici lahko odpremo nov dokument, shranimo ali odpremo dokument, odpremo sliko, ki jo želimo dokončati, uvozimo sliko. Tu najdemo tudi različna orodja, lahko povečamo ali zmanjšamo sliko, razveljavimo ukaz, minimiramo ali zapremo program.

Slika 1: Program Art Rage

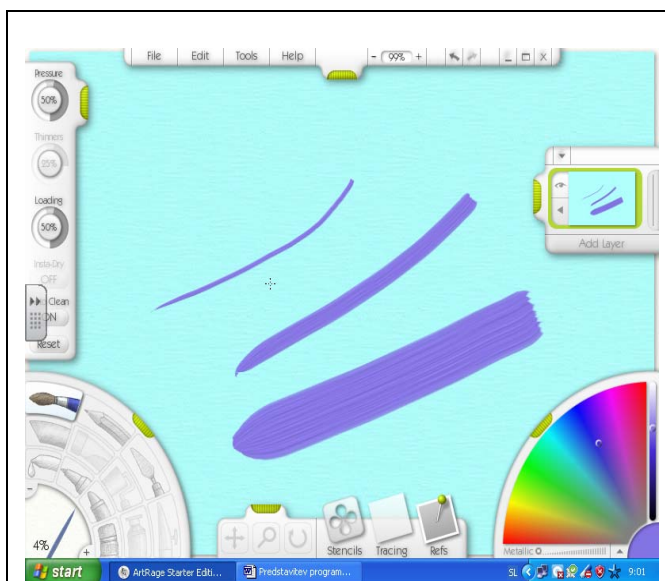
Slika 2: Izbira ozadja

Ko izberemo nov dokument, se pojavi okno v katerem imamo možnost izbire teksture – hrapavosti in barvnega tona ozadja. Celotno slikovno ploskev lahko obarvamo v poljubnem barvnem tonu, le ta ohrani tudi izbrano teksturo podlage.

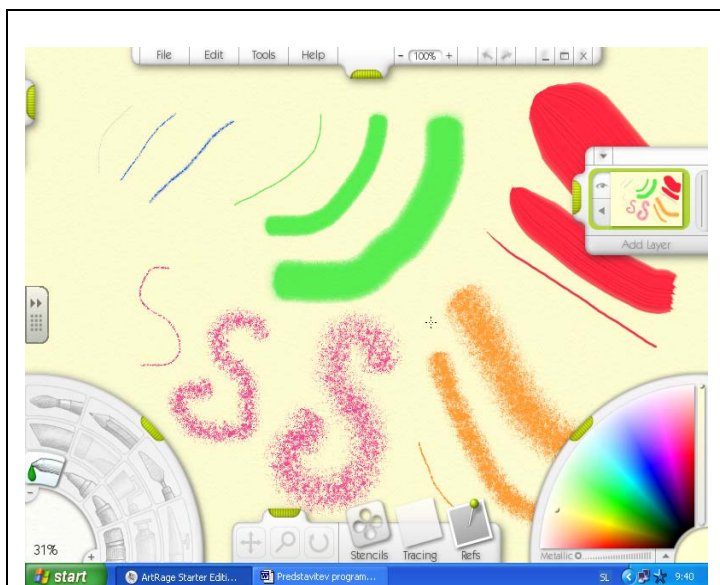
Slika 3: Možnost zmanjšanja ali povečave lista

V spodnji orodni vrstici z gumbom - križ pomikamo slikovno podlago gor, dol, levo, desno po zaslonu. To je zelo prikladno za slikanje ali risanje podrobnosti. Z lupo list pomanjšamo ali povečamo. Temu služi tudi gumb (+,-) v zgornji orodni vrstici. S puščico zasukamo slikovno podlago.

Slika 4: Izbira različne debeline čopiča

V levem spodnjem oknu s pritiskom na + ali - izbiramo različne debeline pisala. V sredini belega polja lahko spremljamo barvo pisala in spreminjanje debeline pisala (tudi v odstotkih).

Slika 5: Različna debelina pisala

V levem spodnjem oknu izbiramo slikarsko ali risarsko orodje. Na voljo imamo svinčnik, barvne svinčnike, flomastre, voščene barvice, krede, tempera barvice, slikarsko lopatko in radirko. Iz primera je razvidna najtanjša, srednje debela in najdebelejša možna sled pisala.

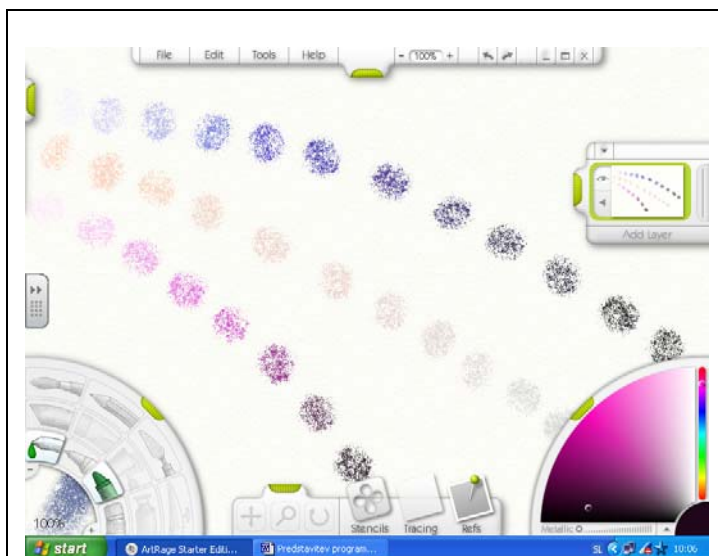
Slika 6: Prikaz slikanja z lopatko

Na sliki je prikazana uporaba lopatke. S čopičem nanesemo barvo, nato jo z lopatko razmažemo. Lopatko lahko uporabimo tudi pri ostalih risalih.

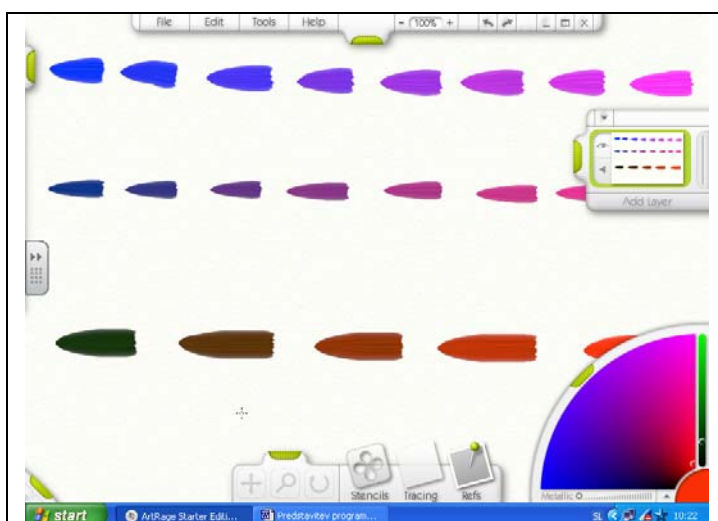
Slika 7: Izbira različnih barv

V desnem spodnjem oknu nam program nudi možnost izbire različnih barv. Barvna paleta, ki jo lahko spreminjamo, je oblikovana v skladu z barvami v barvnem krogu.

Barvo lahko svetlimo ali temnimo.

Slika 8: Svetlitev, temnitev barve

Barve lahko mešamo.

Slika 9: Mešanje barv

Prikazan je primer slike naslikane z različnimi slikarskimi orodji. Vidna sta povečava in zasuk slike. Na desni strani zaslona lahko vidimo sliko v celoti, tudi, če spreminjamo njeno lego ali velikost. jo pomanjšamo ali povečamo.

Slika 10: Zasuk lista in povečava/zmanjšanje detajlov na sliki

4 Možnosti uporabe programa Art Rage pri usvajanju ciljev likovne vzgoje v prvi triadi

Učenci so najprej v matični učilnici spoznali delovanje programa Art Rage. Delo smo nadaljevali v računalniški učilnici, kjer so program kar nekaj časa individualno raziskovali in spoznavali. Nato smo se brez večjih težav prepustili izzivom likovnega ustvarjanja. Pri usvajanju ciljev smo izhajali iz likovnih pojmov, likovne naloge ali likovnega motiva s področja slikanja in risanja. Nekatere nastale računalniške grafike smo vrednotili natisnjene, večino smo jih le shranili in vrednotili kar na ekranu.

V nadaljevanju so navedeni cilji likovne vzgoje v prvi triadi, ki so predpisani z učnim načrtom v (Tacol, 2004:7) in jih je mogoče realizirati s programom Art Rage.

Razred	Likovno področje	Likovni problemi	Cilji Učenci:
Prvi	Risanje	Črta (linija) točka in risalo	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nanizajo različne vrste črt in točk z različnimi materiali in pripomočki, ➤ narišejo podobe predmetov z različnimi črtami in točkami,
		Okolje, narava in črte	<ul style="list-style-type: none"> ➤ gradijo in bogatijo risbo s črtami in točkami,
		Risarske podlage	<ul style="list-style-type: none"> ➤ razporedijo narisane podobe po vsem formatu,
		Risba – umetniška stvaritev	<ul style="list-style-type: none"> ➤ narišejo risbo in obogatijo ploskve s črtami in točkami,
Prvi	Slikanje	Barve	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naslikajo sliko z barvno linijo in ploskvijo, ➤ mešajo barve in poslikavajo ploskve različnih oblik, velikosti in smeri,
		Slikar, slika, slikarski materiali in orodja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vlečejo linije in barvajo ploskve s slikarskimi materiali in pripomočki,
		Slikarske podlage	<ul style="list-style-type: none"> ➤ s slikarskimi materiali in pripomočki, ki puščajo tanko sled, naslikajo sliko na majhen format,
		Žive in umirjene barve	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naslikajo sliko v umirjenih barvnih tonih, ➤ naslikajo kompozicijo v živih barvnih tonih, ➤ naslikajo sliko v kombinaciji z umirjenimi in živimi barvami,
		Svetle in temne barve	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naslikajo preprosto kompozicijo in poslikajo celo slikovno ploskev,
Drugi	Risanje	Risba in različnost črt (linij)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rišejo sklenjene in nesklenjene črte prostoročno, ➤ narišejo risbo z motivom s prostoročno črto

			in jo obogatijo z različnimi črtami in pikami,
		Postopek risanja risbe	<ul style="list-style-type: none"> ➤ narišejo risbo po postopku od celote k detajlu, ➤ narisani motiv bogatijo z izpolnjenimi oz. neizpolnjenimi ploskvami,
		Črta, trdi materiali in orodja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nizajo in križajo črte v različni gostoti,
		Črta, tekoči materiali in orodja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nizajo in križajo črte v različnih gostotah z različnimi debelinami risal, ➤ narišejo motiv s kombinacijo trdih in tekočih materialov ter ga črtno obogatijo, ➤
Drugi	Slikanje	Barve, barvna linija in ploskev, slika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naslikajo sliko z barvno linijo in ploskvijo, ➤ naslikajo sliko z barvnimi ploskvami,
		Mešane barve	<ul style="list-style-type: none"> ➤ z mešanimi barvami naslikajo sliko z motivom,
		Postopki slikanja slike	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brez predhodno narisane risbe naslikajo sliko, ➤ sliko gradijo od risbe do poslikave ploskev,
		Trdi slikarski materiali, orodja in podlage	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naslikajo sliko z omejeno paleto barv (dve, tri barve),
		Tekoči slikarski materiali, pripomočki in podlage	<ul style="list-style-type: none"> ➤ izdelajo sliko s kombiniranjem trdega in tekočega slikarskega materiala,
		Svetlitev in temnitev barve	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naslikajo sliko s svetlitvijo in temnitvijo barv,
Tretji	Risanje	Črta (linija) in risba	<ul style="list-style-type: none"> ➤ z različnimi risali rišejo različne črte, ➤ narišejo črtni motiv,
		Črtno izpolnjevanje narisanih ploskev	<ul style="list-style-type: none"> ➤ narišejo motiv v kombinaciji različnih materialov in ploskve črtno obogatijo,
		Svetlo in temno črtno izpolnjevanje ploskev	<ul style="list-style-type: none"> ➤ nizajo in križajo črte v različnih gostotah, ➤ narišejo motiv in ga obogatijo s svetlimi in temnimi črtnimi ploskvami,
Tretji	Slikanje	Barvna ploskev, slika	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naslikajo sliko s poslikavo vse barvne ploskve,
		Slikarski materiali in	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naslikajo sliko s trdimi slikarskimi materiali,

		orodja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naslikajo sliko s tekočimi slikarskimi materiali, ➤ naslikajo sliko v kombinirani slikarski tehniki,
		Mešane barve	<ul style="list-style-type: none"> ➤ z mešanimi barvami naslikajo sliko z motivom,
		Ritmično razporejanje barv	<ul style="list-style-type: none"> ➤ s tekočimi ali trdimi slikarskimi materiali oblikujejo enakomerna ritmična zaporedja,
		Svetlitev in temnitev barve	<ul style="list-style-type: none"> ➤ naslikajo sliko s svetlitvijo in temnitvijo ene barve.

Sprva smo z učenci program Art Rage uporabljali le pri likovni vzgoji. Učenci pa so kmalu ugotovili, da omenjeni program nudi številne možnosti uporabe tudi na drugih učnih področjih. S pridom so ga začeli uporabljati tudi pri izdelavi voščilnic, čestitk, vabil, različnih naslovnih, plakatov... Nekateri so izdelali svojo slikanico v nizu slik.

5 Prednosti in pomanjkljivosti programa Art Rage

Prednosti:

- enostavna namestitev in uporaba,
- sorodne lastnosti klasičnim likovnim pripomočkom,
- brisanje, popraviljanje, spreminjanje izdelka,
- shranjevanje nedokončanega/končanega izdelka,
- možnost spremljanja, analiziranja in vrednotenja učenčevih likovnih izdelkov (portfolio),
- kratek čas priprave delovne površine,
- čista delovna površina,
- motivacija za delo z računalnikom.

Pomanjkljivosti:

- majhna risarska ali slikarska podlaga,
- okrnjeno zaznavanje lastnosti pripomočkov in materialov,
- drago tiskanje,
- ukazi v orodni vrstici niso prevedeni v slovenščino,
- orodja v orodni vrstici ponujajo številne možnosti uporabniku programa, kar je za učence prvega triletja lahko moteče.

6 Zaključek

Delo s programom Art Rage je, zaradi svoje drugačnosti, pri učencih povečal interes in motivacijo za likovno ustvarjanje. Učenci so pri delu zelo uživali. Samoiniciativno so iskali možnosti, kako program Art Rage še drugače uporabiti. Program uspešno uporabljajo tudi v prostem času, v času podaljšanega bivanja in med odmori, saj lahko shranijo in ponovno odprejo nedokončani izdelek. Tisti učenci, ki so sicer manj uspešni pri likovnem izražanju in se drugače zelo počasi lotevajo izvedbe likovnega motiva, so postali bolj samozavestni, uspešnejši in ustvarjalni tudi pri likovni vzgoji.

Literatura

Tacol, T. et. al. (2004). Učni načrt: program osnovnošolskega izobraževanja. Likovna vzgoja, MŠZS, ZRSŠ, Ljubljana.

Art Rage dosegljivo na [http://www.artrage.com./](http://www.artrage.com/)